

Jemnosť a krása

Životná dráha Evy Králikovej-Tóthovej

Eva Králiková sa narodila 14. decembra 1937 v Bratislave. Jej otec pochádzal z obce Veľké Úľany v okrese Galanta. Rodičia sa po narodení dcéry veľmi skoro presťahovali do Budapešti. Rodina sa však v roku 1944 vrátila a pani Eva rodnú zem už nikdy trvalo neopustila. Po ukončení základnej školy pokračovala v štúdiu na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave. Navštevovala odbor výtvarná fotografia u Olgy Bleyovej, či profesora Ľudovíta Absolóna, a úspešne ho ukončila v roku 1957. Do roku 1963 sa venovala výlučne fotografovaniu, viedla fotoateliér v Galante.

V Galante od roku 1957 fungovala Hudobná škola, ktorá bola v roku 1960 premenovaná na Ľudovú školu umenia (ĽŠU). Krátko nato s prvým ročníkom a s 20 záujemcami v školskom roku 1963/64 odštartoval svoju činnosť aj odbor výtvarného umenia. Na pozíciu externej učiteľky bola prijatá práve Eva Králiková, ktorá svoje pôsobenie na škole začala v provizórnych priestoroch a bez učebných pomôcok. Časom sa stala vedúcou odboru, ktorý postupne získal dve učebne, sklad aj základné vybavenie. Zakúpila sa aj keramická pec na vypaľovanie vymodelovaných umeleckých diel. V rokoch 1983–1993 dosiahol

výtvarný odbor mimoriadne výsledky. V tom čase sa počet žiakov pohyboval v rozmedzí 280 – 300 ročne. Škola expandovala a získala aj veľkú budovu bývalého gymnázia na Hlavnej ulici v Galante, ktorá svojou polohou vyhovovala aj tvorbe v exteriéri. Eva Králiková pôsobila na škole do roku 1987, do odchodu do dôchodku. Istý čas učila v Horných Salibách a svoju pedagogickú činnosť ukončila až v roku 1999.

Eva Králiková patrí k tým šťastlivcom, ktorým sa profesijný a súkromný život ideálne prelínajú. Jej obrazy sa nachádzajú v Maďarsku, v Belgicku ale aj v USA. Na začiatku svojej tvorby sa venovala najmä olejomalbe, neskôr svoju pozornosť upriamila na techniku akvarelu, tempery a pastelov. Jej najobľúbenejšie námety skrýva príroda. Krajina okolo Galanty, zátišia a najmä kvitnúce kvety. „Eva Králiková do svojich kytíc zašifroáva život. Ukrýva ho v kvetoch. A tie kvety skrývajú jej túžby, radosti i žiale“ - píše Dana Janebová. Jej obrazy, svojimi tvarmi a farbami detailne zachytávajú reálny svet, preto sú tieto diela pozorovateľovi veľmi blízke a ľahko pochopiteľné. Medzi novšie výtvarné diela pani Králikove patria aj obrazy smerujúce ku geometrickej abstrakcii.

Počas svojej aktívnej tvorby participovala na viac ako 50 kolektívnych výstavách a predstavila aj početné samostatné expozície. Stala sa zakladajúcou členkou Galantskej palety. Za svoje pedagogické a umelecké zásluhy získala viacero ocenení a vyznamenaní. Medzi inými v roku 2005 a 2017 dostala Cenu primátora a 2013 Pamätnú medailu predsedu Trnavského samosprávneho kraja. Jej úspešnú a bohatú pedagogickú činnosť ohodnotili aj v zahraničí. V roku 1996 bola ocenená za zásluhy dosiahnuté v edukačnom procese v Macedónsku aj v Belgicku.

Zoznam autorských výstav Evy Králikovej-Tóthovej:

- 1999 – Výstava „Kvety“ (Renesančný kaštieľ Galanta)
- 2000 – Výstava obrazov (Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta)
- 2001 – Výstava obrazov (Herkules Fitnes Bratislava)
- 2002 – Výstava obrazov (Obecný úrad Horné Saliby)
- 2005 – „Moje kvety“ (Miestne kultúrne stredisko Veľké Úľany)
- 2006 – Výstava „Kvety“ (Metodické centrum Bratislava)
- 2007 – „Vyznanie“ jubilejná výstava k 70. narodeninám (Renesančný kaštieľ Galanta)
- 2008 „Obrazy“ (Miestne kultúrne stredisko Veľké Úľany)
- 2009 – „Čaro prírody“ (Výstavná sieň Istvána Procházku Šamorín)
- 2012 – Výstava v Galérii Fontána Piešťany
- 2013 – „Galantská paleta“ – výtvarníci maďarskej národnosti
- 2014 – Výstava na záhrade rodinného domu v Galante
- 2016 – „Kvety môjho života“ jubilejná výstava k 80. narodeninám (Galantské osvetové stredisko)
- 2016 – Bienále obrazov v záhrade
- 2019 – Výber z tvorby (Obecný úrad Horné Saliby)
- 2022 – 30 rokov výstavnej činnosti (Renesančný kaštieľ Galanta)

Literatúra

25. výročie Ľudovej školy umenia v Galante. Galanta : LŠU, [1982]. 37 s.
- 30 rokov výtvarného odboru ZUŠ v Galante. Galanta : ZUŠ, [1993]. 45 s.
- Aľakša, Milan: Je radosť pozerat' sa na práce detí. In: Galantské noviny. - Roč. XVII, č. 2 (2008), s. 8
- PaedDr. Csemezová, Henrieta: Mesto vzdalo hold pedagógom. In: Galantské noviny. - Roč. XIV, č. 4 (2005), s. 6
- Janebová, Dana: Eva Králiková-Tóthová, 1999 (sprievodný materiál k výstave)
- PaedDr. Jurčová, Simonne: Eva Králiková-Tóthová (sprievodný materiál k výstave)
- Kästová, Blanka: Eva Králiková-Tóthová (Kalendár na rok 2020)
- Mgr. Knappová, Margita: Eva Králiková: autorka s poetickou dušou. In: Galantské noviny. - Roč. XVI, č. 11 (2007), s. 10

Králikné Tóth Éva virágai. In: Új Szó. - ISSN: 1335-7050. - Évf. 58, sz. 132 (2005.6.8), Mel.:Szülőföldünk. - Évf. 2, sz. 23 (2005), o. 35

Králiková, Eva: O Galante a Galant'anoch. In: Galantské novinky.

- Roč. XVII, č. 4 (2008), s. 2

Popluhár, Andrej: Výstava výtvarných diel. [online]. Dostupné na: <https://mynitra.sme.sk/c/3113856/vystava-vytvarnych-diel.html>

Sivčák, Ondrej: V Galante sa pripravujú na oslavu jubilea školy. [online]. Dostupné na: <https://mynitra.sme.sk/c/3698526/v-galante-sa-pripravuju-na-oslavu-jubilea-skoly.html>]

Veľšic, Patrik: Kraj ocenil pracovníkov z oblasti kultúry. In: Môj rodný kraj. - ISSN: 1338-8088. - Roč. 2, č. 10 (2013), s. 5

Výstava diel Evy Králikovej-Tóthovej – virtuálna prehliadka. Osveta, 2020

Názov: Jemnosť a krása. Životná dráha Evy Králikovej-Tóthovej Podnázov: Bibliografický leták

Zostavila: Zita Perleczká

Zodpovedná redaktorka: Lívia Koleková, riaditeľka knižnice

Vydavateľ: Galantská knižnica – Trnavský samosprávny kraj, 2022

Náklad: 20 ks

Foto Rastislav Čambál (galanta.sk), osvetaga.zupa-tt.sk

